Rut

Kitabı

Giriş

«Rut» Kitabı Moavlı bir qadının ürək kövrəldən həyat hekayəsidir. Moavlı Rut İsrailli bir kişiyə ərə gedir. Əri öləndən sonra o, qayınanasına sonsuz sədaqət göstərərək İsraillilərin e'tiqad etdikləri Allaha bütün ürəyi ilə ümid bağlayır. Allah da Rutun sadiq ürəyini görüb ona yeni bir ümid qapısı açır. Sınıq qəlbli, qərib və tənha dul qadın olan Rut Allahın sonsuz mərhəməti nəticəsində İsrail xalqı arasında sakin olur. O, böyük peyğəmbər və padşah Davudun ulu nənəsidir.

«Rut» Kitabında aydın göstərilir ki, millətindən asılı olmayaraq hər kəs tək Allaha üz tutsa, Allahdan bərəkət alar və Onun sadiq xalqının nümayəndəsi olar.

Kitabın məzmunu:

Naominin Rutla Bet-Lexemə qayıtması 1:1-22
Rut Boaza rast gəlir 2:1-3:18
Boazın Rutla evlənməsi 4:1-22

Elimelekin ailəsi ilə Moav torpağına köçməsi

1 [1] Hakimlərin hökm etdiyi günlərdə
ölkədə qıtlıq oldu. Elə bu vaxtlarda
Yəhudanın Bet-Lexem şəhərindən bir kişi
arvadı və iki oğlu ilə birgə müvəqqəti
yaşamaq üçün Moav torpağına köçdü. 2 Bu
kişinin adı Elimelek, arvadının adı Naomi, bir
oğlunun adı Maxlon, o birinin adı isə Kilyon
idi. Onlar Yəhudanın Bet-Lexem şəhərindən
olan Efratlılar idi. Bu adamlar gəlib Moav
torpağında yaşadılar.
3 Bir gün Naominin əri Elimelek öldü və o,
iki oğlu ilə qaldı. 4 Oğulları özlərinə Moav
qadınlarından arvad aldı. Bu qadınların
birinin adı Orpa, o birinin adı isə Rut idi.
Onlar on ilə yaxın bu torpaqda yaşadı. 5 Sonra
Maxlon və Kilyon da öldü, Naomi həm
oğulsuz, həm də ərsiz qaldı.

Bet-Lexemə qayıtma

6 Bir gün Naomi gəlinləri ilə Moav
torpağından geri qayıtmaq üçün ayağa qalxdı.
O, Moav torpağında eşitmişdi ki, Rəbb Öz
xalqına nəzər salaraq onlara çörək vermişdir.
7 Naomi Yəhuda torpağına qayıtmaq üçün
gəlinləri ilə yaşadığı yerdən çıxıb yola düşdü.
8 Naomi hər iki gəlininə dedi: «Gəlin siz hər
biriniz ananızın evinə qayıdın. Sizin
mərhumlara və mənə etdiyiniz xeyirxahlığa
görə qoy Rəbb sizə xeyirxahlıq etsin. 9 Rəbb
elə etsin ki, hər biriniz ər evində rahatlıq
tapasınız». Sonra o, gəlinlərini öpdü və onlar
hönkürüb ağladılar. 10 Gəlinləri ona dedilər:
«Xeyr, biz də səninlə birgə xalqının yanına
gedirik». 11 Naomi isə dedi: «Ay qızlarım,
qayıdın geri. Axı niyə siz də mənimlə
getməlisiniz? Məgər bətnimdə yenə oğullarım
var ki, sizə ər olsun? 12 Qayıdın, ay qızlarım,
öz yolunuzla gedin. Mən indi ərə getmək
üçün çox yaşlıyam. Desəm ki, ümidim var,
hətta bu gecə ərə gedib oğullar doğacağam,
13 onlar böyüyənə qədər gözləyərsinizmi? Ərə
getməyib səbr edərsinizmi? Yox, qızlarım!
Sizin halınıza çox acıyıram, çünki mənə qarşı
qalxan Rəbbin əlidir». 14 Onlar yenə də
bərkdən ağlaşdılar. Orpa qayınanasını öpüb
vidalaşdı, Rut isə ona sarıldı.
15 Naomi Ruta dedi: «Bax qaynın arvadı öz
xalqının və allahlarının yanına qayıtdı, gəl sən
də onun ardınca geri qayıt». 16 Rut dedi:

«Məcbur etmə ki, səni tərk edib
Səninlə getməyim.
Bil ki, hara getsən, ora gedəcəyəm,
Harada qalsan, orada qalacağam;
Xalqın xalqım olacaq,
Allahın Allahım.
17 Sən harada öləcəksənsə,
Mən də orada öləcəyəm,
Orada da basdırılacağam.
Əgər ölümdən başqa bir şey
Məni səndən ayırarsa,
Qoy Rəbb mənə beləsini və
Bundan betərini etsin».

18 Naomi Rutun onunla getmək üçün qəti
qərara gəldiyini görəndə bir daha onu dilə
tutmadı. 19 Hər ikisi Bet-Lexemə qədər gedib
oraya çatdılar. Bet-Lexemə daxil olanda
onları görən bütün şəhər əhalisi hərəkətə gəldi
və dedilər: «Bu, Naomi deyilmi?» 20 Naomi
onlara dedi: «Mənə Naomi[1] deməyin, mənə
Mara[2] deyin, çünki Külli-İxtiyar həyatımı acı
etdi. 21 Mən buradan dolu çıxdım, Rəbb məni
boş qaytardı. Bir halda ki Rəbb məni ittiham
etdi, Külli-İxtiyar başıma müsibət gətirdi,
daha niyə məni Naomi çağırırsınız?»

---

[1] **1:20** *Naomi* – ibrani dilində *xoş.*
[2] **1:20** *Mara* – ibrani dilində *acı.*

22 Beləliklə, Naomi Moav torpağından
onunla birgə gələn gəlini Moavlı Rutla
bərabər geri qayıtdı. Onlar Bet-Lexemə arpa
biçini başlananda gəldilər.

Rut Boazın zəmisində

2 1 Naominin əri Elimelekin nəslindən
Naominin ərinin Boaz adlı mərd və
xeyirxah bir qohumu var idi.
2 Bir gün Moavlı Rut Naomiyə dedi: «İzin
ver, zəmilərə gedim. Kimin gözündə lütf
tapsam, onun ardınca düşüb başaq yığaram».
Naomi ona «get, qızım» dedi. 3 Rut getdi və
bir zəmiyə girib biçinçilərin ardınca başaq
yığmağa başladı. Təsadüfən o, Elimelekin
nəslindən olan Boazın sahəsinə girmişdi.
4 Bu vaxt Boaz Bet-Lexemdən gəldi və
biçinçilərə dedi: «Qoy Rəbb sizinlə olsun!»
Biçinçilər cavab verdilər: «Rəbb sənə xeyir-
dua versin». 5 Boaz biçinçilərə nəzarət edən
nökərinə dedi: «Bəs bu cavan qadın kimdir?»
6 Nökər cavab verdi: «Bu cavan qadın
Moavlıdır. O, Moav torpağından buraya
Naomi ilə birlikdə gəlib. 7 Mənə dedi: "Rica
edirəm, qoy biçinçilərin ardınca düşüb
dərzlərin arasından düşən başaqları yığıb
toplayım". Səhərdən gəlib, indiyəcən
buradadır, talvar altında isə lap az dincəlib».
8 Boaz Ruta dedi: «Mənə qulaq as, qızım!
Başaq yığmaq üçün buradan ayrılıb başqa
zəmiyə getmə. Burada işləyən mənim
qulluqçu qızlarımla qal. 9 Yalnız biçinçilərin
biçdiyi bu zəmiyə gözünü dik və qızların
ardınca get. Nökərlərə əmr etmişəm ki, heç
kimin səninlə işi olmasın. Əgər susasan, su
qablarının yanına gedib nökərlərin çəkdiyi
sudan iç». 10 Rut üzüstə yerə düşdü və yerədək
tə'zim edərək dedi: «Nəyə görə mən
gözlərində lütf tapdım? Nə üçün mənə hörmət
edirsən? Axı mən bir qəribəm». 11 Boaz ona
cavab verdi: «Ərin öləndən sonra qayınanana
etdiyin hər şeyi eşitmişəm. Sən atanı, ananı,
doğma torpağını atıb heç tanımadığın bir
xalqın yanına gəlmisən». 12 Bu işinin əvəzini
qoy Rəbb versin! Qoy qanadı altına sığınmaq
üçün gəldiyin İsrailin Allahı Rəbb sənə bol
mükafat versin! 13 Rut dedi: «Sənin gözündə
lütf tapdım ağam, necə də mənə təsəlli verdin.
Sənin kənizlərinə tay olmadığım halda, bu
kənizini ürəkləndirən sözlər söylədin».
14 Yemək zamanı Boaz Ruta dedi: «Buraya
gəl, sən də çörəkdən ye, tikəni sirkə-şirəyə
batır». Qadın gəlib biçinçilərin yanında
əyləşdi. Boaz ona qovurğa uzatdı. Qadın
yeyib-doydu və yeməyindən artıq da qaldı.
15 Rut başaq yığmaq üçün ayağa qalxanda
Boaz nökərlərinə əmr edib dedi: «Qoy o gedib
dərzlərin arasından başaq yığsın, onu
incitməyin. 16 Dərzlər arasından çəkib onun
üçün də atın ki, o da yığsın. Onu qınamayın».
17 Rut axşama qədər zəmidə başaq yığdı və
yığdığı başağı döyüb bir efaya yaxın arpa
çıxartdı. 18 Sonra onu götürüb şəhərə gəldi.
Qayınanası gördü ki, o, başaq gətirib. Rut
naharda doyandan sonra artıq qalan yeməyini
qayınanasına verdi. 19 Qayınanası ona dedi:
«Bu gün harada başaq yığmısan? Harada
işləmisən? Sənə hörmət edən qoy xeyir-dua
alsın!» Rut yanında işlədiyi adam haqqında
qayınanasına danışıb dedi: «Bu gün yanında
işlədiyim adamın adı Boazdır». 20 Naomi
gəlininə dedi: «Dirilərdən və ölülərdən öz
xeyirxahlığını əsirgəməyən Rəbb qoy ona
xeyir-dua versin!» Naomi yenə dedi: «O,
qohumumuzdur, yaxın qəyyumlarımızdan
biridir». 21 Moavlı Rut dedi: «Bir də o mənə
dedi ki, mənim biçinim qurtarana qədər
işçilərimlə birgə işlə». 22 Naomi gəlininə dedi:
«Qızım, onun qulluqçu qızları ilə işləməyin
çox yaxşıdır, yoxsa başqa zəmilərdə səni
incidərlər».
23 Beləliklə, Rut arpa və buğda biçinləri
qurtarana qədər Boazın qulluqçu qızlarının
yanında başaq yığdı və qayınanası ilə birgə
yaşadı.

Rut Boazın xırmanında

3 1 Bir gün qayınanası Naomi Ruta dedi:
«Qızım, sənin ailə xoşbəxtliyin üçün
rahat bir yer axtarmayımmı? 2 Bax qulluqçu
qızları ilə sahəsində işlədiyin Boaz bizim
qohumumuzdur. O bu gecə xırmanda arpa
sovurur. 3 Sən də yuyun, ətirlən və ən gözəl
paltarını geyinib xırmana en. Amma o yeyib-
içməyini qurtarmayınca özünü ona göstərmə.
4 Elə ki yatmağa getdi, yerini tapıb ayaqlarının
üstünü açaraq orada yatarsan. Sonra nə etmək
lazımdırsa, o özü sənə deyəcək».[3]
5 Rut ona «dediklərinin hamısına əməl
edərəm» dedi.

2:2 – *Lev. 19:9-10; Qanun. 24:19*

2:20 – *Lev. 25:25*

[3] **3:4** Bu, qədim Yəhudilərdə ərə getməyə bir işarədir.

[6] Rut xırmana endi və qayınanasının bütün
tapşırıqlarına əməl etdi. [7] Boaz yeyib-içib kefi
kökələndən sonra yatmaq üçün məhsul
tayasının kənarına getdi. Rut da sakitcə gəldi
və ayaqlarının üstünü açıb orada uzandı.
[8] Gecə yarısı birdən Boaz səksəndi və çevrilib
baxanda gördü ki, ayaqları altında bir qadın
uzanıb. [9] O, qadına dedi: «Sən kimsən?»
Qadın cavab verdi: «Mən qaravaşın Rutam.
Ətəyinlə bu qaravaşının da üstünü ört, çünki
sən qəyyumumsan». [10] Boaz dedi: «Qoy Rəbb
sənə xeyir-dua versin, qızım! Sonuncu
xeyirxahlığın əvvəlkindən də yaxşıdır. Çünki
nə kasıb, nə də varlı bir cavanın ardınca
düşdün. [11] Qızım, daha qorxma! Dediyin hər
şeyi sənin üçün edəcəyəm. Şəhərimizin bütün
əhalisi yaxşı bilir ki, sən xeyirxah qadınsan.
[12] Düzdür, sənin qəyyumun mənəm, amma
məndən də yaxın qəyyumun var. [13] Bu gecəni
qal, sabah əgər o adam sənə qəyyum olmaq
istəsə, çox yaxşı, qoy olsun. Yox, əgər
bundan imtina etsə, var olan Rəbb haqqı,
sənin qəyyumun mən özüm olacağam. Hələlik
sabaha qədər yat».

[14] Rut onun ayaqları altında sübhədək yatdı
və səhərin alaqaranlığında – hələ gözün yaxşı
seçmədiyi vaxtda ayağa qalxdı, çünki Boaz
demişdi: «Qoy heç kəs bilməsin ki, xırmana
qadın gəlib». [15] Sonra Boaz Ruta dedi: «Üst
örtüyünü götür, burada tut». Rut örtüyünü
götürüb kənarından tutdu. Boaz altı ölçü
arpanı örtüyün üstünə töküb ona verdi. Rut
şəhərə qayıtdı.

[16] O, qayınanasının yanına gələndə
qayınanası ona dedi: «Necə oldu, qızım?» Rut
Boazla olan hər şeyi Naomiyə danışdı,
[17] sonra dedi: «O mənə altı ölçü arpa verib
dedi ki, qayınananın yanına əliboş qayıtma».
[18] Naomi Ruta dedi: «Qızım, gözlə, gör bu
işin sonu necə qurtarır, çünki o adam bu işi bu
gün axıra çatdırmayınca sakit olmayacaq».

Boazın Rutla evlənməsi

4 [1] Boaz şəhərin darvazasına çıxıb
adamlar toplanan yerdə oturdu. Boazın
bəhs etdiyi qəyyum oradan keçirdi. Onu görən
Boaz «ay filankəs, bir dön, burada otur» dedi.
O da gəlib orada oturdu. [2] Şəhər
ağsaqqallarından on adamı çağırıb «siz də
burada oturun» dedi. Onlar da gəlib orada
oturdular. [3] Boaz həmin qəyyuma dedi:
«Moav torpağından qayıdan Naomi,
qardaşımız Elimelekin zəmisini satır. [4] Mən də
burada oturanların və xalqımın ağsaqqalları
qarşısında sənə eşitdirmək istədim ki, oranı
satın alasan. Əgər sən bu qəyyumluq
vəzifəsini yerinə yetirəcəksənsə, bunu et, əgər
bundan imtina edirsənsə, bunu açıq de, mən
də bilim. Çünki səndən başqa bu vəzifəni
öhdəsinə götürən kimsə yoxdur, yalnız səndən
sonra mən varam». O, Boaza dedi:
«Qəyyumluq vəzifəsini mən yerinə
yetirərəm». [5] Boaz dedi: «Zəmini Naomidən
satın alarkən onun mərhum oğlunun arvadı
Moavlı Rutu da arvad olaraq almalısan ki,
mərhumun adı öz irsi üzərində qalsın».
[6] Qəyyum olan adam dedi: «Mən ona
qəyyumluq edə bilmərəm, yoxsa öz irsim
dağılar. Mənim vəzifəmi sən öz öhdənə götür,
mən qəyyum ola bilmərəm».

[7] Qədim zamanlarda İsraildə belə bir adət
var idi: qəyyumluq vəzifəsini icra edərkən və
mal dəyişərkən müqavilə bağlanmasına
şəhadət olsun deyə biri öz çarığını çıxarıb
başqasına verərdi. Bu, İsraildə qəbul olunan
razılaşma üsulu idi. [8] Qəyyum olan adam
Boaza dedi: «Sən özün satın al». Sonra da o
öz çarığını çıxardı. [9] Boaz ağsaqqallara və
bütün xalqa dedi: «Siz də bu gün şahidsiniz ki,
mən Elimelekin bütün mülkünü, Kilyon və
Maxlonun bütün mülklərini Naomidən satın
alıram. [10] Mərhumun adı öz irsi üzərində
qalsın deyə Maxlonun dul arvadı Moavlı Rutu
da özümə arvad alıram. Qoy qardaşları
arasından, yurd qapılarından mərhumun adı
silinməsin. Siz də bu gün şahidsiniz».
[11] Darvaza yanına yığılan bütün xalq və
ağsaqqallar dedilər: «Biz şahidik, qoy Rəbb
sənin evinə gələn qadını İsrail evini quran iki
qadın Rəhilə və Lea kimi etsin. Efratada yaxşı
işlər görəsən və Bet-Lexemdə adın tanınsın.
[12] Qoy Rəbb sənin evini bu gənc qadından
verəcəyi nəsli Tamarın Yəhudaya doğduğu
Peresin evi kimi etsin».

[13] Boaz Rutu aldı və Rut ona arvad oldu.
Boaz onun yanına girdi. Rəbb Rutun bətninə
uşaq verdi və Rut oğul doğdu. [14] Qadınlar
Naomiyə dedilər: «Rəbbə alqış olsun ki, bu
gün sənə gələcək qəyyumunu verdi. Qoy onun

3:12 *– Rut 2:20*

4:7-8 *– Qanun. 25:9*
4:10 *– Qanun. 25:5-6*
4:11 *– Yar. 29:31*
4:12 *– Yar. 38:27-30*

adı İsraildə tanınsın. 15 Bu körpə səni
canlandıracaq və qoca vaxtında səni
saxlayacaq. Çünki onu, sənə yeddi oğuldan
daha yaxşı olan, səni sevən gəlinin
doğmuşdur». 16 Naomi uşağı qucağına alıb
gəzdirdi və onun dayəsi oldu. 17 Qonşu
qadınlar ona ad qoyub dedilər: «Naomi üçün
oğul doğulub». Onun adını Oved qoydular. O,
Davudun atası olan Yesseyin atasıdır.

Davudun nəsil şəcərəsi

18 Peresin nəsli budur: Peresdən Xesron
törədi. 19 Xesrondan Ram törədi. Ramdan
Amminadav törədi. 20 Amminadavdan Naxşon
törədi. Naxşondan Salmon törədi.
21 Salmondan Boaz törədi. Boazdan Oved
törədi. 22 Oveddən Yessey törədi. Yesseydən
də Davud törədi.